

N:o 32.

Kongl. Maj:ts nädiga proposition till Riksdagen, angående afsöndring af jord från indragna kronofogdebostället Stommen n:o 1 om 1 mantal i Elfsborgs län; gifven Stockholms slott den 17 februari 1893.

Med åberopande af bilagda protokoll öfver ecklesiastikärenden vill Kongl. Maj:t härmed föreslå Riksdagen att medgifva,

att från indragna kronofogdebostället 1 mantal Stommen n:o 1 i Fröskogs församling af Elfsborgs län må till nämnda församling till plats för lekplan, trädgårds- och planteringsland för folkskolans behof för alltid upplåtas ett af kommissionslandtmätaren A. Th. von Sneidern å karta af-fattadt och beskrifvet område af 98 ar 50 kvadratmeter mot en köpeskilling af 60 kronor för jorden och 19 kronor för den derå växande skogen, eller tillsammans 79 kronor, med rättighet för församlingen att tillträda området den 14 mars 1908 eller dessförinnan, om öfverenskommelse kan mellan församlingen och hemmanets arrendator träffas, samt under vilkor att församlingen dels å tillträdesdagen till länets ränteri inlevererar köpeskillingen jemte ersättningen för skogen, dels ock i områdets gräns mot angränsande egor upprättar och för all framtid underhåller stängsel; samt

att den inflytande lösesumman må få användas på enahanda sätt, som är bestämdt i fråga om köpeskillingarna för de hemman och

Bih. till Riksd. Prot. 1893. 1 Saml. 1 Afd. 19 Häft. (N:is 32—33.)

lägenheter, hvilkas försäljning eger rum jemlikt nådiga brefvet den 29 maj 1874.

De till ärendet hörande handlingar skola Riksdagens vederbörande utskott tillhandahållas, och Kongl. Maj:t förblifver Riksdagen med all kongl. nåd och ynnest städse välbevågen.

OSCAR.

G. F. Gilljam.

St. n. k.

*Utdrag af protokollet öfver ecklesiastikärenden, hållet inför Hans
Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 17
februari 1893.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern BOSTRÖM,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena grefve LEWENHAUPT,
Statsråden: friherre VON ESSEN,
friherre ÅKERHJELM,
ÖSTERGREN,
GROLL,
WIKBLAD,
GILLJAM,
friherre RAPPE,
CHRISTERSON.

Departementschefen, statsrådet Gilljam yttrade:

»I en af Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande i Elfsborgs län med skrifvelse den 22 april 1891 insänd underdånig ansökning har Fröskogs församling jemlikt beslut å kyrkostämman den 29 december 1890 i underdånighet anhållit, att, som i omedelbar närhet till församlingens vestra skolhus, som jemväl innehölle lärarens bostad, plats till lekplan, trädgårds- och planteringsland icke annorledes stode att erhålla än från det inom församlingen belägna indragna kronofogdebostället 1 mantal Stommen n:o 1, å hvars mark skolhuset vore beläget, Eders Kongl. Maj:t ville medgifva, att församlingen finge för berörda ändamål från bostället afsöndra och för everldelig tid besitta ett på en år 1890 af kommissionslandtmätaren A. Th.

von Sneidern upprättad, handlingarna bilagd karta med beskrifning utmärkt jordområde om tillsammans 98 ar 50 qvadratmeter, emot en vid förrättning den 29 december 1890 af bemälda kommissionslandtmätare med biträde af gode män föreslagen årlig afgäld af tre kronor.

Enligt vid Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvandes ofvanberörda skrivelse fogade yttranden, hade domkapitlet i Karlstad och kronofogden i orten förordat afsöndringens medgifvande, hvaremot boställets arrendator, Johan Sträng, i afgifven förklaring anført, bland annat, att han genom afsöndringen komme att lida en årlig förlust af minst 25 kronor samt lika stor skada årligen genom inkräkning, samt på grund häraf yrkat, att afsöndringen ej måtte beviljas förr, än nöjaktig ersättning blifvit honom genom öfverenskommelse med församlingen erbjuden.

Efter härå erhållen nådig remiss har domänstyrelsen, med hänsyn dertill, att uti det af kommissionslandtmätaren von Sneidern upprättade förslag till årlig afgäld för den ifrågasatta afsöndringen till grund för afgäldsbeloppets beräkning lagts hemmanets hela egoområde och taxeringsvärde, jemförda med den till afsöndringen föreslagna lägenhetens egovidd, men, såsom i nådiga cirkuläret den 6 december 1878 jemväl antyddes, förslag till årlig afgäld för jord, som vore afsedd att afsöndras från under kronans omedelbara disposition varande hemman och lägenheter, skulle grundas på den afsöndrade markens afkastningsförmåga, anmodat Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande att införskaffa ej mindre nytt förslag till afgäld, deri jemväl borde meddelas upplysning om värdet af den å området växande skogen, än äfven församlingens yttrande öfver detta förslag. Med anledning af denna föreskrift har von Sneidern med biträde af gode män den 8 oktober 1891 å nyo uppgjort förslag till afgälden, hvilken dervid beräknats till enahanda belopp som förut, hvarjemte växande skogen särskildt uppskattats till 19 kronor; och hafva sedermera, efter det jäf mot förrättningsmännen af arrendatorn Sträng blifvit hos Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande anmaldt, kommissionslandtmätaren F. Hultén och gode män efter undersökning å stället den 7 april 1892 å nyo uppskattat området i fråga, dervid med användande af den i ofvannämnda nådiga cirkulär stadgade beräkningsgrund årliga afgälden för området beräknats lika som vid de föregående förrättningarna till 3 kronor samt den växande skogen upptagits till samma belopp som förut, eller 19 kronor.

Enligt kyrkostämmoprotokoll af den 18 april 1892 har Fröskogs församling, som ej haft något att erinra i afseende å den föreslagna afgälden, förklarar sig villig att på en gång erlägga tjugu gånger dess belopp med 60 kronor, hvaremot arrendatorn Sträng, under åberopande af 16:de eller rätteligen 15:de punkten af det för honom gällande arrendekontraktet,

yrkat att i ersättning för jordens mistning erhålla årlig afkortning i arrendet af 12 kronor; och hafva i afgifna yttranden såväl t. f. domänintendenten i länet som Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande icke haft något emot afgäldens belopp att anmärka samt till den underdåniga framställningen tillstyrkt bifall.

För egen del har domänstyrelsen i underdånighet meddelat:

att jemlikt nådigt bref den 4 maj 1844 till Fröskogs församling för anläggande af begravningsplats från hemmanet Stommen n:o 1 på everldelig tid utan afgäld afsöndrats 26 $\frac{1}{2}$ kappland, eller 40 ar 88 kvadratmeter jord, hvilket område, enligt hvad den församlingens underdåniga framställning bifogade karta utvisade, gränsade omedelbart till den mark, församlingen nu ytterligare önskade förvärfva;

att förutom det till begravningsplatsen afsöndrade området och med frånskiljande tillika af hela skogs- och hagmarken, hvilken stälts under skogsstatens omedelbara vård och förvaltning, bostället från den 14 mars 1888 efter att förut ej hafva varit för statsverkets räkning utarrenderadt, emot en årlig afgift af 600 kronor upplåtits till förenämnde Sträng på 20 års tid, eller till den 14 mars 1908, hvarom kontrakt af styrelsen utfärdats den 16 december 1887, samt att i detta kontrakt 15:de punkten innehölle, att arrendatorn tillförbundes att, der sådant för allmännyttigt ändamål å kronans vägnar fordrades, afstå egendomen tillhörig mark äfvensom inkomstgifvande lägenhet mot åtnjutande af minskning i arrendeafgiften, motsvarande den förlust honom tillskyndades;

och som, enligt hvad af kronofogden i orten intygats, området i fråga vore för det afsedda ändamålet behöfligt, samt någon olägenhet för egendomens framtida skötsel genom afsöndringen icke uppkomme, hade domänstyrelsen ingenting att erinra mot afsöndringens medgifvande.

Hvad beträffade de vilkor, under hvilka församlingen borde tillåtas förvärfva eganderätt till området, så vore enligt kontraktet arrendatorn icke skyldig att afstå området under sin arrendetid, då den i förenämnda 15:de punkt af kontraktet intagna förpligtelse för honom att, mot åtnjutande af minskning i arrendeafgiften, afstå mark endast afsåge det fall, då sådant för allmännyttigt ändamål å kronans sida fordrades, hvilket här icke vore förhållandet, då området vore afsedt att användas endast för församlingens enskilda behof. Följaktligen måste, om församlingen önskade redan under nu löpande arrendeperiod disponera området, aftal derom träffas med arrendatorn. Domänstyrelsen, som ansåge sig icke böra ifrågasätta någon förhöjning i afgälden och den derpå grundade köpeskillingen, då de lokala myndigheterna ansett denna tillräckligt hög, har därför i un-

derdånighet hemställt om bifall under vissa vilkor till den underdåniga ansökningen.

Med afseende å hvad i ärendet förekommit, får jag, efter samråd med chefen för finansdepartementet och i öfverensstämmelse med hvad domänstyrelsen hemställt, tillstyrka, det Eders Kongl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen att medgifva:

att från indragna kronofogdebostället 1 mantal Stommen n:o 1 i Frösksogs församling af Elfsborgs län må till nämnda församling till plats för lekplan, trädgårds- och planteringsland för folkskolans behof för alltid upplåtas omförmälda område af 98 ar 50 qvadratmeter mot en köpeskillning af 60 kronor för jorden och 19 kronor för den växande skogen, eller tillsammans 79 kronor, med rättighet för församlingen att tillträda området den 14 mars 1908 eller dessförinnan, om öfverenskommelse kan mellan församlingen och hemmanets arrendator träffas, samt under vilkor att församlingen dels å tillträdesdagen till länets ränteri inlevererar köpeskillningen jemte ersättningen för skogen, dels ock i områdets gräns mot angränsande egor upprättar och för all framtid underhåller stängsel; samt

att den inflytande lösesumman må få användas på enahanda sätt, som är bestämdt i fråga om köpeskillingarna för de hemman och lägenheter, hvilkas försäljning eger rum jemlikt nådiga brefvet den 29 maj 1874.»

På tillstyrkan af statsrådets öfrige ledamöter täcktes Hans Maj:t Konungen bifalla hvad departementschefen sålunda hemställt; och skulle proposition till Riksdagen aflåtas af innehåll, bilagan n:o 2 vid detta protokoll utvisar.

Ex protocollo

Alfred Zimmerman.
